

Fru Signe Kielland.

Som en løpeild for det over hele Horten, at kommandørinde Kielland var død pludselig og uanet av en hjertelammelse.

Kunde det være mulig? spurte man forfærdet; det var jo fjorten dager efter operationen, og alt saa godt ut?

Alle mennesker stanset op i gaten — talte og spurte ikke om andet — — dæmpede stemmer, taareblændede øine; alvor, sorg og ærbødighet paa hvert eneste ansigt!

Det er mig en kjær opgave at fortælle litt om fru Signe Kielland, saaledes som mine personlige indtryk av hende er. Og jeg vil forsøke at tegne et litet billede av hende fra den tid jeg hadde den lykke at kjende hende, denne fintdannede, helstøpte og elskelige kvindeskikkelse som fru Kielland var.

Om faa, tror jeg, man med større ret kan si de har sat sin sjæl, sit eget jeg ind for hjem og samfund — eller har gjort en bedre indsats i livet. Det er sagtens ikke de store løft utadtil, som ene danner beviset, om vi end høiagter og er taknemmelige mot den, der magter saadanne! Men — en mor, en

hustru, en ven, som ærlig handler ut av sit hjerte, sin naturlige intelligens og sande forstaaelse, gavner den hele menneskehet fuldt saa meget som den dygtigste taler i tinget.

Fru Signe Kielland, født 25 april 1869, kom fra et godt og rikt hjem i Fredrikstad. Hendes avdøde far var trælasthandler J. N. Jacobsen. Tidlig mistet hun sin mor og vokset op under en tantes tilsyn. Efter meget at dømme maa der ha været et usedvanlig hjerteforhold mellem hende og hendes far. Ikke sjelden sa hun til mig: »Gid De hadde kjendt min far!« eller — »Jeg vilde ønske De hadde truffet min kjære far og rigtig kunnet snakke med ham; saa vilde De forstaat, hvad han har været for mig.«

Stille, blid og beskeden; fordringsløs — men dog rolig og sikker, særlig paa det selskabelige omraade, var det indtryk man i almindelighet fik av fru Kielland, — venlig og hensynsfuld ved enhver leilighet. Fra først av tænkte man sig ikke at hun besat særlig interesse for — endsi følte noget kald til at delta i det offentlige liv. Hendes hele væsen og fremtræden bar ubetinget præget av at høre hjemmet, sin mand og sine barn til. »Jeg vil helst — ja, jeg ønsker intet andet end at være mor for mine barn, saa langt jeg kan.« Saadan svarte hun gjerne, naar nogen dengang foreslog hende at være med i foreninger og lignende. Og — »en mor kan ikke være borte hver og hveranden dag fra barna, og bør det ikke saalænge der er smaa! Dere faar heller si at jeg er interesseløs — hvis det da ikke er evnerne som mangler?« Vilde man prøve at motsi, blev svaret ufravigelig: »Det faar nu være saa'n endda en stund, da — og kanskje bestandig. Mand og barn har det største krav. Og jeg er glad, saalænge de behøver mig.«

Men forhold og omstændigheter vender ofte op og ned paa tingene — saaledes ogsaa til en viss grad for fru Kielland, som i virkeligheten i sin hjertens godhet gjerne ønsket at bruke sine kræfter paa forskjellig maate. Og skjæbnen vilde at hun efterhaanden — da børnene vokset til — kom til at delta baade i det ene og det andet, ogsaa utenfor hjemmet. F. eks. bestyrelsesmedlem i Hortens barneasyl og i en fleraarig kon-

certforening, — som formand i diskussionsforeningen og det lokale kvinderaad; repræsentant i bystyret m. m. Og var hun først kommet med, saa la hun al sin kraft og samvittighetsfuldhed deri. »Jeg skal gjøre det saa godt som jeg kan; og dere som har øvelsen faar undskyldte og heller hjælpe mig litt, hvis jeg gjør galt eller glemmer,« sa hun tidt — og med det rørende lille smil, hvori laa en blanding av kvindelig beskedenhed og barnlig skjælmeri.

Aldrig gik nogen forgjæves om deltagelse og hjelp i nød. Fru Kielland visste bestandig raad for uraad i en snæver vending. Og utallige er de eksempler som kunde nævnes paa hendes elskverdige imøtekommenhet og kjærlige omtanke. Men selvfølgelig — alt i stilhet og saa ubemerket som mulig! Jeg tror, alle som saa hende paa nærmere hold vil være enig i, at hensynsfuldhed og en utpræget taktfølelse ledet hele hendes handlemaate, enten det gjaldt hendes nærmeste kreds, institutioner i byen, ubemidlede og kunstneriske begavelser, fattigunderstøttelse, eller hvadsomhelst. Hun hadde tanke og hjerte for alle. Gamle og syke var fru Kiellands kjælebarn; og tidlig lærte hun sine egne smaa at finde glæde i at være med paa besøk til disse.

Jeg begaar neppe nogen indiskretion ved nu, da hun er borte — og vi alle i taknemmelig erindring mindes hende — at gjengi nogen træk fra hendes liv utenfor hjemmet i de senere aar. Hvis man kan kalde det utenfor. — For der var det eiendommelige ved alt hvad fru Kielland foretok sig, at hun likesom altid bragte noget av hjemmet, det hjemmekoselige med sig. Og jeg tror, at netop dette bidrog til den tillid og ærbødighet, man næret overfor hende, — noget eget moderlig, velmenende og omsorgsfuldt som bestandig gjorde sig gjældende. Der laa en dypere mening i det, naar hun engang i spøk blev benævnt »mønstervertinden« — ogsaa utenfor sin egen salon.

La mig ta eksempler i flæng. — Naar man i diskussionsforeningen skulde ha en festlig tilstelning og som vanlig hadde erlagt sin høist minimale kontingent, kunde det vække stor forbauselse, hvor langt disse ørerne rak — endog til litt godt

til dessert eller noget andet uanet, som formanden altsaa hadde forstaat at fremtrylle. For ikke at tale om slikt som deilige blomster ved alle anledninger og hvad der ellers av hendes private eiendele kunde tjene til pryd og hygge i de nøkterne lokaler.

Eller — som i disse sidste to sørgelige krigens aar — da fru Kielland av personlige grunde, bl. a. den at hendes mand laa ute paa nøytralitetsvakt, nødig vilde delta i større offentlig selskabelighet, — men paa den anden side heller ikke vilde berøve foreningsmedlemmerne deres festaften, — saa inviterte hun dem likesaa godt allesammen, med foredragsholder, musikyvende osv., hjem til sit deilige »Ekeli« og skapte derved en forhøiet glæde og feststemning for alle.

En formiddag møtte jeg hende med en større papirrulle under armen. »Hvorhen saa tidlig?« Litt forbeholden nævnte hun »folkeskolen — konsert.« »Aaja, jeg skjønner det«, sa jeg og pekte paa rullen; »inspektøren skal faa litt musik.« Hun lo — »Nei, jeg tænkte barna kunde faa høre; og saa — ja, slaa to fluer i ett smekk, da, forstaar De«. Koncerten var til indtægt for fattigbarns skotøi til jul. Altid praktisk i sin godgjørenhet! Ett sæt undertøi til folk var »en daarlig hjælp«; to var det mindste — »for at kunne vaske.«

Der var mange rørende smaahistorier man kunde fortælle, f. eks. hendes egen glæde ved at bringe blomster rundt, om det saa var til en gammel kone, hun hadde møtt nogen ganger langt ute paa veien.

Spesielt vil jeg omtale hendes gjestfrihet; for den var utea tvil enestaaende — og overfor hvemsomhelst der i en eller anden egenskap til fælles bedste besøkte byen. Hvor vanskelig det somme tider kunde stille sig for andre, — paa Ekeli var altid hjerte — og husrum.

Noget man særlig i de senere tider maatte lægge merke til, var hendes avgjorte uvilje mot i forsamling at drøfte de forkomne i samfundet, deres laster, sygdomme etc. Hun kunde bli helt heftig, hvis nogen uttalte, at alle burde kjende til og sætte sig ind i denslags elendighet. Med overbevisning kunde hun si saadant som: »Nei, det tror jeg ikke at alle vi behøver,

som bestemt føler intet at kunne utrette!« Og — »det blir bare med snak mellem saa mange som i vor forening og fører ikke til noget godt. Saa længe jeg staa som formand, skal vi iallefald ikke diskutere det der!« Hun syntes dette hørte hjemme blandt læger og i sedelighetsforeninger. Det var langt fra at være uttryk for manglende interesse eller medlidenhet med disse ulykkelige! Men hendes eiendommelig fine og sarte natur vek tilbake for alt ondt og stygt — instinktmæssig ogsaa, tror jeg, i følelsen av selv at staa magtesløs overfor al raa-
het og usseldom.

En god mor for sine børn i ordets bedste forstand, det var fru Kielland.

»Et hjem er der, hvor alle dine tanker
kan lege frit som barn paa faders fang —«

er det deiligste jeg vet, og altid har følt!« sa hun til mig for ganske kort tid siden. Og vanskelig findes vel ogsaa et mere harmonisk hjem end hendes. Man sier, det er en far som skaper hjemmet, men moren som danner det. Det er hende som holder traadene i sin haand og strammer eller løsner til alle kanter, eftersom børnenes smaa viljer eller voksende individualitet baner sig vei.

Men uttalte man høilydt sin beundring over det sjeldne for-
trolighetsforhold fra saavidt store børn, svarte hun ofte: »Det er min mands skyld! Barna mine er lykkelige som har saa god og prægtig en far. De har aldrig set andet end harmoni herhjemme; saa — derav kommer det!« —

*

Hvor underlig og saart det er at de bedste blandt os skal gaa saa tidlig bort; ak, vi kunde saa godt behøve dem — — Og man kan spørre: Hvorfor? naar alt likesom staa paa hoiden for den, hvis livsgjerning mere og mere bestemt peker i retning av at være en virkelig mission?

Fru Kielland var ikke noget almindelig hverdagsmenneske. Det træder sterkere og sterkere frem nu da hun er borte.

Ja uforstaaelig er det alt — ogsaa at sorg og glæde saa forunderlig er blandet sammen. — —Selv begravelsesdagen,

den 7de juni, i al sin vemodige og sorgfyldte stemning vil tiltrods for alt komme til at staa i erindringen som en straalende skjøn vaarens og livets, gjenfødselsens fest! Den blev som et samlet minde om hende selv og hele hendes sollyse færd. Høitideligheten i hjemmet, blomstermasserne, sangernes kor; folkeskaren langs hele veien, sørgetoget — det største byen har set — med diskussionsforeningens deilige silkeflag i spidsen op mot de grønne trær og den høie, klare himmel; den blomstersmykkede kiste baaret av marinekonstablerne og sol — sol over det hele!

Lat mig tilslut samle indtrykket i disse fra venner skrevne vers til hendes baare:

Midt i vaarens pragt og glæde — just som epleblomster sprede over muld sit rike tjeld, gaar en hvisken gjennem løvet: Hvad er livet, hvad er støvet — hvad er kræfters spil og væld?	Ak, — men hør hvor saart det klinger midt i jublen; klokker ringer pinsehelgen ind med savn — dype tunge toner binder tankerne til det, som svinder, — samles om et elsket navn.
---	---

Dugg i skog og sol i lien, sang i krat og blomst langs stien, barnefryd og herlighet — Al naturens drøm og længsel løftet vingen, brøt sit stængsel, — underbare kjærlighet!	Kan vi glædes nu og frydes, kan vi favne alt som bydes ved saa vemodsfyldt en klang? Ja! Ti hun var selv den første til at haape, tro det største: Gjennem døden — livets sang.
---	--

Hjertens tak! Nei, ingen klage —
tak for minder, lyse dage,
for dit smil, dit varme sind.
Venneskaren om din kiste
blomster strør, — de bedste, sidste —
ta dem med til livet ind!

Lagertha Broch.